

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3888
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 295
Ημερομ. Κατάθεσης: 16/3/2026

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Αθήνα, 16 Μαρτίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΚΕ

Προς:

Την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κα Δόμνα Μιχαηλίδου

Θέμα: «Σοβαρές καταγγελίες για απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης στο Παράρτημα ΑμεΑ Αγίου Νικολάου Λασιθίου – Ανάγκη πλήρους διερεύνησης, λογοδοσίας και άμεσης αποκατάστασης της λειτουργίας της δομής»

Κυρία Υπουργέ,

Ιδιαίτερη ανησυχία και βαθύ κοινωνικό προβληματισμό μπροστά σε αυτή την εικόνα πλήρους αποτυχίας της κοινωνικής πολιτικής σας έχει προκαλέσει το πρόσφατο ρεπορτάζ τηλεοπτικού σταθμού εθνικής εμβέλειας, στο οποίο παρουσιάστηκαν εικόνες και μαρτυρίες σχετικά με τη λειτουργία του Παραρτήματος ΑμεΑ στον Άγιο Νικόλαο Λασιθίου, της δομής που λειτουργεί στο πρώην Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων.

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ, το οποίο προκάλεσε σοκ και έντονη κοινωνική κατακραυγή, παρουσιάζονται εικόνες που δεν συνάδουν με ένα σύγχρονο κράτος δικαίου και πρόνοιας, πόσο μάλλον με ένα κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εικόνες που μεταδόθηκαν φέρεται να απεικονίζουν ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία δεμένα σε κρεβάτια, φιλοξενούμενους με εμφανή σημάδια

υποσιτισμού, καθώς και ανθρώπους που διαβιούν υπό συνθήκες που χαρακτηρίζονται ως απάνθρωπες και εξευτελιστικές για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Σύμφωνα με το ίδιο ρεπορτάζ, περίπου 80 άτομα με αναπηρία φέρεται να φιλοξενούνται στη συγκεκριμένη δομή υπό συνθήκες που έχουν προκαλέσει οργή και αποτροπιασμό στην κοινωνία. Αναφέρονται εικόνες ανθρώπων που παραμένουν δεμένοι για μεγάλα χρονικά διαστήματα, καθώς και δωμάτια που φέρεται να παραμένουν κλειδωμένα, χωρίς δυνατότητα πρόσβασης, ενώ στο εσωτερικό τους βρίσκονται νοσηλεύόμενοι δεμένοι. Η εικόνα αυτή, πέραν της προφανούς προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, γεννά σοβαρά ερωτήματα και για την ασφάλεια των ίδιων των φιλοξενούμενων, ιδίως σε μια δομή η οποία, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται και θα αναφερθούν αναλυτικά παρακάτω, δεν διαθέτει προσωπικό ασφαλείας και λειτουργεί υπό καθεστώς σοβαρής υποστελέχωσης. Σε τέτοιες συνθήκες, περιστατικά περιορισμού, εγκλεισμού ή αδυναμίας άμεσης πρόσβασης σε φιλοξενούμενους ενδέχεται να δημιουργούν ακόμη και κινδύνους για τη σωματική ακεραιότητα και τη ζωή τους, γεγονός που καθιστά την κατάσταση ακόμη πιο ανησυχητική και επιτακτική για άμεση διερεύνηση.

Οι καταγγελίες αυτές δεν αφορούν απλώς μια προβληματική διοικητική λειτουργία μιας δομής. Αγγίζουν τον ίδιο τον πυρήνα της κοινωνικής πολιτικής και της προστασίας των πλέον ευάλωτων συμπολιτών μας. Μια Πολιτεία που δεν μπορεί να προστατεύσει τους πιο ευάλωτους ανθρώπους της δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι λειτουργεί ως κράτος πρόνοιας.

Υπενθυμίζεται ότι οι κρατικές δομές φιλοξενίας ΑμεΑ υπάγονται στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και λειτουργούν μέσω των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών (ΝΠΔΔ). Σε πανελλαδικό επίπεδο λειτουργούν 30 κρατικές δομές φιλοξενίας ΑμεΑ, ενώ στην Κρήτη λειτουργούν τρεις αντίστοιχες δομές, στους Νομούς Χανίων, Ρεθύμνου και Λασιθίου.

Παράλληλα, σύμφωνα με στοιχεία που παρουσιάστηκαν στο ίδιο ρεπορτάζ, το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κρήτης έχει επιχορηγηθεί τα τελευταία χρόνια με σημαντικά ποσά από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Ειδικότερα, φέρεται να έχουν διατεθεί τα εξής ποσά:

1. 29/07/2024: 1.800.000 ευρώ
2. 04/12/2024: 200.000 ευρώ
3. 13/12/2024: 600.000 ευρώ
4. 19/12/2024: 1.400.000 ευρώ
5. 16/11/2025: 200.000 ευρώ
6. 12/12/2025: 300.000 ευρώ

Σύνολο: 4.500.000 ευρώ

Παρά τη σημαντική αυτή χρηματοδότηση, οι εικόνες που παρουσιάστηκαν δημιουργούν σοβαρά ερωτήματα όχι μόνο για τον τρόπο αξιοποίησης των πόρων, αλλά και για την εποπτεία και την ευθύνη της Πολιτείας ως προς τη λειτουργία της δομής. Δεδομένου ότι οι κρατικές δομές φιλοξενίας ΑμεΑ λειτουργούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας μέσω των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών, προκύπτει εύλογα το ερώτημα πώς ήταν δυνατόν να λειτουργεί επί τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα μια δομή με τόσο σοβαρές ελλείψεις προσωπικού και υποδομών, χωρίς να έχει διασφαλιστεί η επαρκής στελέχωση και η ασφαλής λειτουργία της. Ιδίως όταν πρόκειται για μια δομή που φιλοξενεί άτομα με βαριές αναπηρίες και σύνθετες ανάγκες φροντίδας, η επάρκεια προσωπικού δεν αποτελεί απλώς διοικητική παράμετρο, αλλά βασική προϋπόθεση προστασίας της υγείας, της αξιοπρέπειας και της ασφάλειας των φιλοξενούμενων. Συνεπώς, γεννάται το ερώτημα ποια μέτρα έλαβε το Υπουργείο όλα αυτά τα χρόνια προκειμένου να εξασφαλίσει την επαρκή στελέχωση της δομής, ποιοί έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν και για ποιο λόγο, παρά τις καταγγελίες και τις αναφορές που φέρεται να είχαν κατατεθεί, η κατάσταση φαίνεται να έχει φτάσει σε αυτό το σημείο.

Σύμφωνα επίσης με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, η κρατική χρηματοδότηση των δομών πρόνοιας για ΑμεΑ, χρονίως πάσχοντες και ηλικιωμένους αντιστοιχεί σε 34,63 ευρώ ημερησίως ανά φιλοξενούμενο (ημερήσιο νοσήλιο), ποσό πενιχρό που υποτίθεται ότι καλύπτει ιατρική παρακολούθηση, υγειονομικό υλικό, είδη υγιεινής, διατροφή, φροντίδα και αξιοπρεπή διαβίωση.

Ωστόσο, σύμφωνα με το ρεπορτάζ και με μαρτυρίες εργαζομένων που παρουσιάστηκαν σε αυτό, φέρεται να επικρατούν εξαιρετικά προβληματικές συνθήκες διαβίωσης.

Ειδικότερα, καταγγέλλεται ότι:

- i. οι φιλοξενούμενοι δεν έχουν δυνατότητα προαυλισμού,
- ii. οι χώροι εμφανίζουν σοβαρή υλικοτεχνική υποβάθμιση,
- iii. υπάρχουν κατεστραμμένοι τοίχοι, υγρασία και έντονη δυσοσμία,
- iv. η υγιεινή φέρεται να είναι κατώτερη των αποδεκτών προδιαγραφών,
- v. έχουν αναφερθεί περιστατικά μυκήτων, πληγών κατάκλισης σε προχωρημένο στάδιο,
- vi. έχουν καταγραφεί εικόνες ασθενών να βρίσκονται στα πατώματα,
- vii. πόρτες θαλάμων φέρονται να είναι κλειδωμένες,
- viii. ο κλιματισμός εμφανίζεται χαλασμένος,
- ix. και συνολικά παρουσιάζεται μια εικόνα πραγματικής εγκατάλειψης.

Σύμφωνα πάντα με τις ίδιες μαρτυρίες, σε ορισμένες περιπτώσεις φέρεται να υπάρχουν άνθρωποι μέσα στις ακαθαρσίες, χωρίς την απαραίτητη φροντίδα.

Επιπλέον, σύμφωνα με το ρεπορτάζ, η βραδινή βάρδια φέρεται να καλύπτεται από μόλις δύο νοσηλεύτριες για περίπου 80 φιλοξενούμενους, γεγονός που δημιουργεί σοβαρά ζητήματα ασφάλειας.

Επιπλέον, παρουσιάστηκαν μαρτυρίες γονέων που φέρονται να έχουν απομακρύνει τα παιδιά τους από τη δομή λόγω των συνθηκών διαβίωσης. Μία από αυτές τις μαρτυρίες αναφέρεται σε τετραπληγικό παιδί που, σύμφωνα με την καταγγελία, φέρεται να είχε τεθεί σε χημική καταστολή, ενώ η παραμονή του στη δομή φέρεται να επιδείνωσε την κατάσταση της υγείας του.

Ακόμη, στο ρεπορτάζ παρουσιάστηκαν καταγγελίες για περιστατικά:

- i. περίδεσης
- ii. εγκαυμάτων
- iii. εκχυμώσεων
- iv. κατακλίσεων
- v. ανοιχτών πληγών

vi. χημικής καταστολής

Εδώ οφείλεται να υπογραμμιστεί ότι τέτοιες πρακτικές, περίδεσης και χημικής καταστολής, συνιστούν σύμφωνα με διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου ως μορφές βασανιστηρίων.

Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι ότι, σύμφωνα με το ίδιο ρεπορτάζ, υπάρχουν καταγγελίες εργαζομένων ότι η Διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο της δομής είχε γνώση της κατάστασης.

Σοβαρά ερωτήματα προκύπτουν επίσης και για τη στελέχωση της δομής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν:

- i. υπηρετούν 18 άτομα νοσηλευτικό και βοηθητικό προσωπικό,
- ii. εκ των οποίων μόλις 16 εργάζονται ενεργά,
- iii. υπάρχει 1 γιατρός,
- iv. 1 ψυχίατρος ως εξωτερικός συνεργάτης,
- v. 1 προϊστάμενος νοσηλευτικού,
- vi. 1 κοινωνικός λειτουργός,
- vii. διατροφολόγος εξωτερικός συνεργάτης,
- viii. ενώ αναμένεται η τοποθέτηση ενός ψυχολόγου.

Ταυτόχρονα, σύμφωνα με το ρεπορτάζ, δεν υπάρχει φυσικοθεραπευτής, παρά το γεγονός ότι φιλοξενούνται άτομα με σοβαρά κινητικά προβλήματα.

Η καθαριότητα φέρεται να έχει ανατεθεί σε εξωτερικό συνεργείο τεσσάρων ατόμων!

Επιπλέον, καταγγέλλεται ότι έχουν υπάρξει βάρδιες όπου μία μόνο εργαζόμενη ήταν υπεύθυνη για την καθαριότητα ολόκληρου του κτιρίου, συμπεριλαμβανομένων δύο ορόφων και των κοινόχρηστων χώρων.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι επίσης ότι, σύμφωνα με το ρεπορτάζ, έχουν κατατεθεί τουλάχιστον τρεις αναφορές που αποτυπώνουν την κατάσταση της δομής:

Η αναφορά της 07/02/2024, η οποία φέρεται να συντάχθηκε από την υπεύθυνη για την προστασία των περιθαλπομένων, αναφέρεται σε έλλειψη φαρμάκων και

ιδιαίτερα ψυχοφαρμάκων, ενώ επισημαίνεται ότι η απουσία ψυχιάτρου και επαρκούς νοσηλευτικού προσωπικού δημιουργεί ιδιαίτερα επικίνδυνες συνθήκες για βαριά περιστατικά.

Η αναφορά της 04/03/2026 φέρεται να επισημαίνει:

- i. σοβαρή έλλειψη προσωπικού
- ii. απουσία φυσικοθεραπευτή
- iii. ελλείψεις στον τομέα καθαριότητας
- iv. ελλείψεις σε προμήθειες τροφίμων

Παράλληλα, σύμφωνα με το ρεπορτάζ, δεν έχει δημοσιοποιηθεί το πόρισμα ελέγχου της Περιφέρειας που φέρεται να έχει διενεργηθεί.

Τέλος, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, εκκρεμεί Ένορκη Διοικητική Εξέταση (ΕΔΕ) για τον θάνατο φιλοξενούμενου από COVID, χωρίς να έχει γίνει γνωστό ποια είναι η εξέλιξή της.

Τα παραπάνω στοιχεία, εφόσον επιβεβαιωθούν, συνθέτουν μια εικόνα βαθιάς θεσμικής αποτυχίας και δημιουργούν σοβαρά ερωτήματα για την αποτελεσματικότητα της κοινωνικής πολιτικής, την επάρκεια της διοικητικής εποπτείας και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των φιλοξενούμενων.

Με δεδομένο ότι πρόκειται για μια δομή που φιλοξενεί από τους πιο ευάλωτους συμπολίτες μας, η Πολιτεία έχει αυξημένη ευθύνη διασφάλισης της αξιοπρεπούς διαβίωσης και της προστασίας τους.

Όλα τα παραπάνω δεν αποτελούν απλώς μια δυσλειτουργία μιας δομής. Συνιστούν μία βαθιά πληγή για το κοινωνικό κράτος και για τον τρόπο με τον οποίο η Πολιτεία αντιλαμβάνεται την προστασία των πιο ευάλωτων ανθρώπων. Τα άτομα με αναπηρία που φιλοξενούνται σε τέτοιες δομές δεν είναι αριθμοί σε έναν προϋπολογισμό ούτε «περιστατικά» μιας διοικητικής υπηρεσίας. Είναι άνθρωποι με δικαιώματα, με αξιοπρέπεια και με ανάγκη φροντίδας. Όταν μια δομή που υποτίθεται ότι υπάρχει για να προστατεύει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια εμφανίζεται – σύμφωνα με καταγγελίες και μαρτυρίες – ως χώρος εγκατάλειψης, περιορισμού και απουσίας στοιχειώδους φροντίδας, τότε δεν μιλάμε απλώς για ένα διοικητικό πρόβλημα. Μιλάμε για μια βαθιά θεσμική και ηθική αποτυχία.

Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, υπήρχαν αναφορές, καταγγελίες και προειδοποιήσεις εδώ και χρόνια. Όταν επί μακρόν καταγράφονται ελλείψεις προσωπικού, προβλήματα λειτουργίας και σοβαρές δυσκολίες στη φροντίδα των φιλοξενούμενων, η αδράνεια της Πολιτείας δεν μπορεί να θεωρείται ουδέτερη στάση. Μετατρέπεται σε ευθύνη. Γιατί το κράτος πρόνοιας δεν κρίνεται από τις εξαγγελίες του, αλλά από το πώς φροντίζει εκείνους που δεν έχουν φωνή να υπερασπιστούν τον εαυτό τους. Και σε μια ευρωπαϊκή χώρα, το ερώτημα δεν μπορεί να είναι αν υπάρχουν πόροι ή αρμοδιότητες, αλλά πώς είναι δυνατόν να επιτρέπεται να φτάνουμε σε τέτοιες εικόνες, σε δομές που λειτουργούν υπό την ευθύνη της ίδιας της Πολιτείας.

Δεδομένων όλων των παραπάνω

Ερωτάται η κα Υπουργός,

- 1. Έχει λάβει γνώση το Υπουργείο για τις καταγγελίες και τις εικόνες που παρουσιάστηκαν στο συγκεκριμένο ρεπορτάζ;*
- 2. Ποιος φέρει την πολιτική ευθύνη για τη λειτουργία της συγκεκριμένης δομής υπό τις συνθήκες που παρουσιάστηκαν στο ρεπορτάζ και στις σχετικές καταγγελίες, και ποια διοικητικά ή πολιτικά μέτρα προτίθεται να λάβει το Υπουργείο προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης λογοδοσία για τυχόν παραλείψεις ή αδυναμίες εποπτείας;*
- 3. Ποια μέτρα έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα για τη διερεύνηση της κατάστασης στη συγκεκριμένη δομή;*
- 4. Πόσες αναφορές, υπομνήματα ή εισηγήσεις έχει λάβει το Υπουργείο από τη συγκεκριμένη δομή ή από το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κρήτης σχετικά με προβλήματα λειτουργίας ή υποστελέχωσης;*
- 5. Πόσα αιτήματα για πρόσληψη προσωπικού έχουν κατατεθεί τα τελευταία χρόνια και ποια ήταν η ανταπόκριση του Υπουργείου;*
- 6. Ποια είναι η σημερινή εγκεκριμένη οργανική σύνθεση προσωπικού της δομής και ποια η πραγματική στελέχωση;*
- 7. Ποιες ειδικότητες επιστημονικού προσωπικού προβλέπονται και ποιες καλύπτονται σήμερα;*
- 8. Έχουν γίνει αναφορές ή καταγγελίες προς την Εισαγγελία για τα περιστατικά που φέρονται να έχουν καταγγελθεί;*
- 9. Ποια είναι η εξέλιξη της ΕΔΕ για τον θάνατο φιλοξενούμενου από COVID;*

10. Με δεδομένο ότι η αποϊδρυματοποίηση αποτελεί βασική κατεύθυνση της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής και θεμελιώδη υποχρέωση της χώρας βάσει της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ, ποια συγκεκριμένα βήματα έχει υλοποιήσει μέχρι σήμερα το Υπουργείο για τη μετάβαση από τα μεγάλα ιδρύματα σε μοντέλα κοινοτικής φροντίδας και υποστηριζόμενης διαβίωσης;
11. Ποια συγκεκριμένα μέτρα έχει λάβει μέχρι σήμερα το Υπουργείο για την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης των ατόμων με αναπηρία που διαβιούν σε μεγάλες κλειστές δομές, όπως το Παράρτημα ΑμεΑ Αγίου Νικολάου; Υπάρχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα μετάβασης σε μοντέλα υποστηριζόμενης διαβίωσης και μικρών κοινοτικών δομών στην Κρήτη και ειδικότερα στο Λασιθί; Και ποιες είναι αυτές;

Και ζητείται να κατατεθούν στη Βουλή:

1. Όλες οι αναφορές και τα υπομνήματα που έχουν κατατεθεί στο Υπουργείο σχετικά με τη λειτουργία της δομής από το 2023 έως σήμερα.
2. Τα πορίσματα όλων των ελέγχων που έχουν πραγματοποιηθεί από την Περιφέρεια ή άλλους αρμόδιους φορείς.
3. Αναλυτικά στοιχεία για τη χρηματοδότηση του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κρήτης, με διάκριση μεταξύ εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων.
4. Αναλυτική οικονομική κατάσταση της δομής.
5. Τα στοιχεία στελέχωσης και οργανικών θέσεων της δομής.
6. Όλα τα έγγραφα που αφορούν την εκκρεμή ΕΔΕ.
7. Πλήρη κατάλογο με όλες τις δομές υποστηριζόμενη διαβίωσης και κοινοτικών δομών που λειτουργούν στην Κρήτη στο πλαίσιο εφαρμογής της ευρωπαϊκής πολιτικής της αποϊδρυματοποίησης
8. Συγκεκριμένο σχέδιο άμεσης παρέμβασης, προκειμένου να αποκατασταθεί η εύρυθμη λειτουργία της δομής και να διασφαλιστεί ότι δεν θα επαναληφθούν παρόμοια φαινόμενα

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

Αικατερίνη (Κατερίνα) Καζάνη

Ουρανία (Ράνια) Θρασκιά

Πέτρος Παππάς